

Handläggare
Joanna Millares Rosell
Telefon: 08-508 25 402

Till
Socialnämnden
2020-06-15

Årsrapport 2020 för Socialnämnden

Yttrande till stadsrevisionen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande till Revisionskontoret över årsrapport 2020.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Fredrik Jurdell
Socialdirektör

Sammanfattning

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolag. Stadsrevisionen har granskat socialnämndens ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Sammantaget bedöms att socialnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt på ett tillfredsställande sätt. Nämnden bedöms i huvudsak ha en ändamålsenlig styrning och uppföljning avseende granskade områden. Av revisionens granskning har utvecklingsområden identifierats och nämnden kommer att åtgärda dessa i enlighet med rekommendationerna i rapporten.

De väsentligaste utvecklingsområdena som revisionen tar upp i rapporten och som nämnden rekommenderas att åtgärda är att tydliggöra ansvaret för uppföljning av utförare av korttidstillsyn, att utarbeta rutiner för hur misstankar om oegentligheter ska hanteras och att utveckla kontroller av att fakturerad hyra/boendeavgift överensstämmer med gällande avtal. När det gäller åtgärder utifrån revisorernas rekommendationer i föregående års granskningar återstår åtgärder bland annat gällande implementering av dataskyddsförordningen och säkerställande att delegationsbeslut anmäls till nämnden.

Bakgrund

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolag. Stadsrevisionen har granskat socialnämndens ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Revisorerna i revisorsgrupp 3 har avslutat revisionen av socialnämndens verksamhet under 2020. Stadsrevisionen har översänt Årsrapport 2020 för Socialnämnden för yttrande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomienheten i samarbete med övriga berörda enheter. Förvaltningsgruppen har tagit del av ärendet den 9 juni och funktionshinderrådet har haft möjlighet att ta del av ärendet den 10 juni.

Ärendet

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedömer revisionen att socialnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Revisionskontoret konstaterar dock att pandemin har haft påverkan på verksamhet och måluppfyllelse. Bedömningen grundas på revisionens granskning av nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen vad gäller måluppfyllelse samt på övriga granskningar som genomförts under året. Nämndens verksamhetsberättelse bedöms i huvudsak ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Nämnden har avrapporterat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse.

Revisionskontoret har genomfört en granskning av hur nämnden följer upp utförare av korttidstillsyn enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Den sammanfattande bedömningen är att uppföljningen av utförarna av den korttidstillsyn som bedrivs i kommunal regi inom stadens skolor har stora brister. Delar som behöver utvecklas är att tydliggöra ansvaret för uppföljning av utförare av korttidstillsyn samt att säkerställa att samtliga utförare av korttidstillsyn följs upp, oavsett regiform.

Intern kontroll

Revisionens samlade bedömning är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns i huvudsak systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

I granskning av nämndens intäktprocesser anser revisionskontoret dock att nämnden bör säkerställa att fakturering av hyra/boendeavgift och årliga hyreshöjningar sker enligt gällande avtal. Vidare anser revisionskontoret att, när det gäller förtroendekänsliga poster, bör nämnden säkerställa att stadens anvisningar och regler följs gällande redovisning av transaktioner som avser resor, konferenser, utbildning samt representation.

I revisionskontorets granskning av nämndens förebyggande arbete avseende oegentligheter och förtroendeskadligt agerande framkom att nämnden bör förtydliga ansvar och roller i arbetet som rör oegentligheter och förtroendeskadligt agerande. Vidare bör nämnden ta fram tydliga rutiner för hur misstankar om oegentligheter ska hanteras samt genomföra riskanalysarbete med fokus på oegentligheter. Ett annat förbättringsområde som identifierats är kommunikation och utbildning. Genomförd enkätundersökning visar att flera medarbetare uppger att det är deras uppfattning att om någon skulle rapportera om befarad oegentlighet skulle denne inte förbli anonym och att den som lämnat uppgifter inte skulle skyddas från eventuella repressalier.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomisk ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Revisionskontoret bedömer att nämnden delvis vidtagit åtgärder utifrån revisionskontorets rekommendationer. De väsentligaste rekommendationer som återstår att genomföra gäller bland annat implementering av dataskyddsförordningen och säkerställande av att delegationsbeslut anmäls till nämnden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har under året påbörjat arbetet med att ta fram åtgärder i enlighet med de rekommendationer som lämnats av revisionen i granskningarna. Förvaltningen redovisar nedan kommentarer på de lämnade rekommendationerna från 2020 och de återstående från tidigare års granskningar.

Rekommendation gällande:	Kommentar:
Ensamkommande barn, ersättning för personliga utgifter (2017)	Att en avtalsmall togs fram för just stödboenden beror på att det inom det området behövdes ett förtydligande i

<p>Nämnden har upprättat en vägledning till stadsdelsnämnderna via den individuella avtalsmallen avseende stödboende för barn och ungdomar. I denna avtalsmall framgår vad som ingår beträffande ersättning för personliga utgifter. Däremot framkommer inte vad som ingår gällande ersättning för personliga utgifter för barn och ungdomar vid andra boendeformer som t.ex. placering vid HVB eller konsulentstött jourhemsförmedling.</p>	<p>förhållande till hur avtalen var utformade. Det beror bland annat på att stödboende var en ny placeringsform då avtalen togs fram och behov fanns då att i efterhand klargöra några delar. För övriga placeringsformer är det reglerat inom avtalet vad som ingår. Det är enligt lag endast i undantagsfall det går att lägga till krav eller ändra vad som framgår av upphandlingsdokumenten i efterhand. Detta innebär att uppgifter inte bör läggas till för övriga boendeformer.</p>
<p>Direktupphandling (2018) Nämnden rekommenderas säkerställa att direktupphandlingar dokumenteras enligt lagstiftning och följer stadens riktlinjer för direktupphandling samt utarbeta riktlinjer enligt gällande regelverk för direktupphandling.</p>	<p>Riktlinjer för direktupphandling är beslutade och har skickats ut inom förvaltningen. Verksamheter ska anmäla inköp till enheten för juridik, upphandling och föreningsstöd. Utbildningar om inköp planeras att hållas under året.</p>
<p>Nämndens delegationsordning (2019) Nämnden rekommenderas säkerställa att samtliga erforderliga beslut från nämnd till delegat finns på plats i enlighet i kommunallagen, att rätt delegat fattar beslut samt att delegationsbeslut anmäls i enlighet med kommunallagens bestämmelser. Nämnden rekommenderas att ha en systematisk uppföljning av delegationsbeslut för alla ärendegrupper.</p>	<p>En ny delegationsordning har beslutats i mars 2020. I den nya delegationsordningen är det noterat i alla ärendegrupper som kommentar om beslutet ska anmälas till nämnd eller är verkställighet. Det är också förtydligt att nämnden har delegerat beslutsrätten till förvaltningschefen som i sin tur har rätt att vidaredelegera inom de ärendegrupper som är angivna i förteckningen. I och med det anmäls delegationsordningen till nämnden som förvaltningschefens beslut om delegater. Utöver detta kommer nämnden under året att genomföra en stickprovskontroll för att undersöka om beslut har anmälts till nämnd enligt delegationsordningen.</p>
<p>Intäktprocessen (2020) Nämnden bör säkerställa att fakturerad hyra/boendeavgift överensstämmer med motsvarande</p>	<p>Ekonomienheten har tagit fram en lokal rutin för intäktprocessen som innefattar beskrivning av arbetssätt, uppföljning och ansvarsfördelning gällande nämndens intäkter.</p>

<p>uppgift i förvaltningens datasystem LOIS.</p> <p>Nämnden bör säkerställa att årliga hyreshöjningar sker enligt gällande avtal.</p>	<p>Av rutinen framgår att ansvaret för att all fakturering som görs, ligger på varje enhet/verksamhet genom dess chef. Enheten/verksamheten ska säkerställa att fakturering sker enligt de rutiner, riktlinjer och avtal som finns inom staden och socialförvaltningen. De ansvarar även för att detta sker enligt gällande prislista, och att allt som ska faktureras verkligen gör det. Enhetsspecifika rutiner ska finnas nedtecknade på respektive enhet/verksamhet.</p> <p>Under 2021 kommer ekonomienheten gå igenom rutinen med chefer och administratörer inom förvaltningen. I förvaltningens väsentlighets- och riskanalys kommer en systematisk kontroll läggas till som innebär att ekonomienheten tillsammans med lokalenheten ett par gånger per år tar stickprov på avtal i LOIS för att kontrollera att fakturering avseende bostads- och lokalhyror sker till rätt pris och enligt gällande avtal.</p>
<p>Förtroendekänsliga och ledningsnära poster (2020)</p> <p>Nämnden bör säkerställa att stadens anvisningar och regler följs gällande redovisning av transaktioner som avser resor, konferenser, utbildning samt representation.</p>	<p>För att säkerställa korrekt hantering av förtroendekänsliga och ledningsnära poster har ekonomienheten under 2021 infört ett extra kontrollsteg i fakturahanteringsprocessen. En medarbetare från ekonomienheten kontrollerar att korrekt konto använts, att syfte angetts och att deltagarförteckning finns för alla fakturor som avser resor, konferenser, utbildning och representation innan fakturan går vidare till godkännare och attestant. Dessutom sker kontroll att chefer inte attesterat sina egna utlägg och att chefer inte attesterar kostnader för tillfällen där de själva deltagit. Ekonomienheten kontrollerar också att kvitton inlämnats till</p>

	<p>ekonomienheten och att korrekt moms bokförts avseende alla First Card-fakturor.</p>
<p>Förebyggande arbete gällande oegentligheter och förtroendskadligt agerande (2020) Förtydliga ansvar och roller i arbetet som rör oegentligheter och förtroendskadligt agerande. Ta fram tydliga rutiner för hur misstankar om oegentligheter ska hanteras. Genomföra ett riskanalysarbete med fokus på oegentligheter samt skapa en tydlig koppling mellan identifierad risk och kontroll. Håll kunskapen levande genom regelbunden utbildning och diskussion för att främja en god organisationskultur.</p>	<p>Nämnden har arbetat med att ta fram en ny rutin för hantering av oegentligheter under våren. I denna ingår bland annat information om hur hantering vid misstanke om oegentligheter ska ske inklusive hur rapportering kan göras anonymt och att den som rapporterar inte får utsättas för repressalier, rutin för genomförande av riskanalys samt dialogmaterial, presentation och övningar för att kunna diskutera oegentligheter i arbetsgruppen. Rutinen kommer att beslutas av förvaltningsledningen under våren och sedan presenteras på lämpligt sätt för förvaltningens chefer.</p>
<p>Implementering av dataskyddsförordningen (2019) Nämnden rekommenderas utveckla sin styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen. Nämnden rekommenderas att informationsklassa sina informationstillgångar Nämnden bör regelbundet och systematiskt inventera sina personuppgiftsbehandlingar.</p>	<p>Nämnden fortsätter arbetet med implementering av dataskyddsförordningen. I nämndens årsrapport för 2020 finns ett fortsatt fokus på registerförteckningen och på att ta ut och fokusera på riskregistreringar och att identifiera dem och gå vidare med konsekvensbedömningar i de fall som är nödvändigt. Samtlig information ska informationsklassas, vilket är ett arbete som pågår. Strukturen för uppföljning av registerförteckningen behöver förtydligas och ansvarsfördelningen utredas ytterligare. Utbildning och ökad kunskap om registerförteckning, personuppgiftsbehandlingar och personuppgifter behöver fortsätta. Registerförteckningen är ett levande dokument och behöver sättas i fler sammanhang och etableras i det dagliga arbetet.</p>

Uppföljning av utförare av korttidstillsyn LSS (2020) Nämnden bör tydliggöra ansvaret för uppföljning av utförare av korttidstillsyn. Nämnden säkerställer att samtliga utförare av korttidstillsyn följs upp, oavsett regiform.	Arbetet med detta pågår och beslut kommer fattas under året för att säkerställa hur uppföljning ska ske. Nämnden följer upp verksamheter med privata utförare och håller på att ta fram strukturer för hur det kan säkerställas att även verksamheter i egen regi följs upp på ett liknande sätt.
---	---

Förvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som yttrande till stadsrevisionen.

Bilagor

1. Årsrapport 2020, Socialnämnden